

Krudttårnet

Søværnet i Frederikshavn

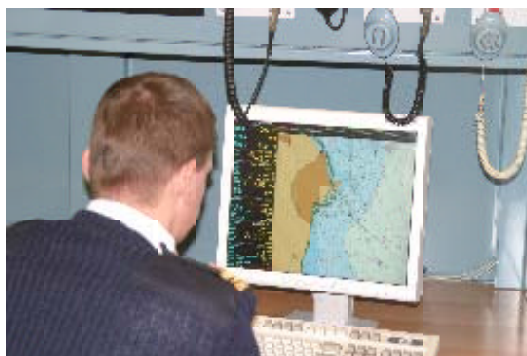
Februar 2004

Nr. 1

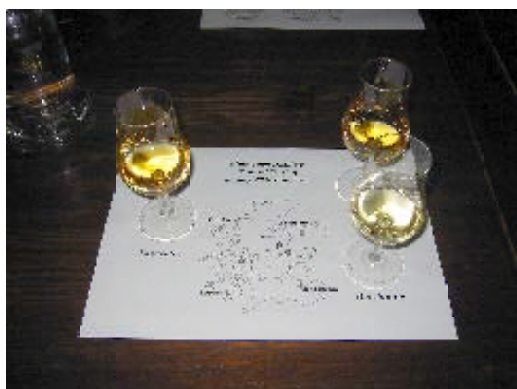
9.årgang

*KD Jes Thomsen holder tale ved
Tordenskiolds dødssted
læs side 8*

*Ny Søredning- og
Navigationstræner
læs side 10*

*Whiskysmagning
læs side 14*

*Nye Svende
læs side 20*

INDHOLD

Nr. 1 • 2004

- 3** Vandgymnastik - Sund skole
- 4** Uddannelse til sergent
- 6** To Flådestationer
- 8** Tordenskiolds dødssted
- 10** Nye trænerfaciliteter på AIS
- 12** Har du Stress!!
- 14** Kronborg på Joint Maritime Course
- 16** Fra dæksdreng til politiker
- 18** Fælles materielmyndighed
- 20** Syv SID'ere kan nu kalde sig svende
- 21** Serviceuddannelsen
- 22** Danskundervisning bærer frugt
- 24** Juletræsfest
- 26** Personelnyt

Forside: Kronborgs besætning på fisketur.

Bagside: Tordenskiold knæler ved mindesmærket, på stedet hvor han blev dræbt!

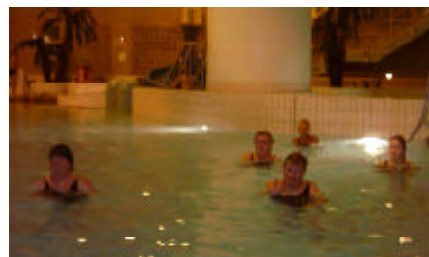
Vandgymnastik

Tekst: Lilian Jørgensen

Foto: Thomas Lund

Efter anstrengelserne er det rart at slappe af i det varme boblebad.

Pigerne er i sving, ikke med kosten, men med gymnastikken.

Som noget nyt er rengøringsassistentene startet med vandgymnastik på Hotel Frederikshavn. Hver mandag mødes pigerne med en instruktør fra Folkeligt oplysningsforbund, til en times træning. Grunden til dette er forebyggelse af dårlig ryg, muskelsmerter og nedslidning. Efter endt træning samles pigerne i det varme boblebad, hvor der gives en gang massage i det varme vand, sammen med lidt hyggeligt samvær.

Sund Skole

Af Leif R. Jensen, Søværnets Havarikursus.

Projektet indeholder bl.a. tilbud om behandlinger af zoneterapeut og behandlinger af massør, som skiftevis er i Hvims hver anden onsdag. Behandlinger tager udgangspunkt i den enkeltes "sundhedstilstand", dvs. hver enkelt har indledningsvis udfyldt et spørgeskema, hvor diverse "lidelser" er opremset. Ved den første behandling finder "patienten" så ud af, at man faktisk har flere "lidelser" (spændinger m.v.) end man gik og troede.

Til den første zonebehandling, er der mange, som lige skal have fordommene rykket en smule; hvem tror, at terapeuten, ved at trykke på nogle punkter under fødderne, kan behandle nyre, nakke, ryg mv. Pludselig ud-

Primo september 2003 startede projekt "SUND SKOLE" ved Søværnets Teknikskole, Havarikursus. Der er indgået kontrakt med firmaet "HELZA", som er specialiseret i alternative behandlinger under mottoet "sundhed og livskvalitet gennem helhed".

bryder behandleren "du har nok lidt nyresten, jeg masserer lige punktet her" (under fødderne!?!?!?!?).

Massagen kan flere forholde sig til, da massøren behandler området, hvor det gør ondt, direkte.

Udover massage og zoneterapi giver behandlerne også gode råd om arbejdsstillinger og kostvaner.

Grundet skolens arbejdsrytme (der er trods alt elever, som har krav på undervisning ind imellem) kræver det lidt

fleksibilitet fra kolleger, når f.eks. instruktører og hjælpeinstruktører fra brandpladsen skal have behandlinger, da det er påkrævet, at de er på pladsen, når eleverne skal lære at slukke brande.

Generelt er der dog stor tilfredshed blandt det personel, som har taget imod tilbudet om behandlinger.

Primo 2004 udvides "SUND SKOLE" til at omfatte tilbud om rygeafvænnning, samt indretning af kondirum.

Uddannelse til Sergent af stampersonellinien

Efter pinsedag mødte 24 forhåbningsfulde unge mennesker, fordelt på 22 drenge og 2 piger, op på Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole, med henblik på i den kommende tid at skulle gennemgå sergentgrunduddannelsen.

Tekst: Premierløjtnant Rikke Stenbæk

Foto: Chefsergent Claus J. Gustafsen

Nye indtryk og veje

Den første uge af elevernes ophold på SRS var noget atypisk idet det var et kursus fra Fakultet for Militærpsykologi, Ledelse og Pædagogik (FMLP), der i korte træk gik ud på at lære en masse om sig selv, lære de andre at kende, lære hvordan man kommunikerer, hvordan vi betragter os selv og andre, lære noget om roller, holdninger og fordomme og om hvor stor en betydning de begreber egentlig har for vores personlighed og meget mere. En anden ting der var unormalt, i forhold til de fleste andre kurser var, at det foregik i civilt tøj, alle som en, lærere som elever. Dette var med til, at eleverne slappede af, kunne være sig selv, og de så lærerne som almindelige mennesker i cowboybukser og t-shirt i stedet for uniform.

Dett gjorde, at da eleverne mødtes igen efter sommerferien og 2 uger på Søværnets Havariskole, kendte de alle sammen hinanden, og vi kunne simpelthen bare gå i gang med det, det hele handlede om.

Oplevelser i efteråret

I løbet af efteråret har eleverne oplevet mange ting. Jeg vil ikke komme ind på hvad der er lært i hvilke fag, men derimod fortælle lidt mere om de ting eleverne har foretaget sig under opholdet. Det kan måske lyde lidt som

en ferielejr, men én ting er teori - en anden ting praksis, og de fleste vil sikkert give mig ret i, at man lærer ofte mere og hurtigere af, at stå med klumpen selv, frem for kun at høre om den. Derfor, de ting eleverne har foretaget sig ved siden af det teoretiske, har været for at vise hvordan det teoretiske fungerer i praksis - altså lære på egen krop.

Efter nogle få ugers teori, hvor skolens lærere stod for undervisningen, var det elevernes tur. Alle har haft indtil flere gange hvor de har været på i forskellige fag, lederskab, undervisningslære, militær optræden, tjenestekendskab osv. Eleverne fik hver nogle emner i det enkelte fags pensum, som de skulle undervise resten af klassen i, og efter hver lektion fik eleven en tilbagemelding fra lærere og kollegerne i klassen vedrørende både det faglige og det undervisningsmæssige. De fleste var rystende nervøse de første par gange de stod bag kateteret, men alle endte med at føle sig rimelig godt tilpas oppe ved tavlen.

På eskursion

I løbet af uddannelsen har eleverne været på 2 ekskursioner hvor eleverne selv stod for det hele, bestilling af kørsel, frokost, besøgsaftaler, udfærdigelse af diverse skrivelser osv. Alt dette for at knytte fagene tjenestekendskab, skrivelser udfærdigelser og lederskab sammen, og det gav eleverne en ide om, at man ikke bare lige sådan arrangerer en heldagstur.

Prøv dig selv af

En anden speciel oplevelse for eleverne var ledertræningsugen. En uge, hvor eleverne sov under åben himmel, frøs, blev trætte og våde, og prøvede mange ting som ikke er hverdagsting for de fleste. Formålet med denne uge var, at give eleverne en oplevelse af sig selv som leder og som menigt medlem af en gruppe under opgaveløsning i anderledes omgivelser end skolemiljøet. Og eleverne kom da også ud for mange mærkelige ting: der blev bygget fuglekasser, sejlet 6 km. I gummibåd, 6 km. Travetur på stranden, overnatning nær en kirkegård, trave igennem en kold å, rapelling (nedstigning ved hjælp af et reb) fra forskellige steder, udspring fra HVIDBJØRNEN i havnen, kommandokravl, og mange andre ting. De fleste fik flyttet nogle grænser, ikke

malerfirma emmering
Grønlandsvej 14
9900 Frederikshavn
Telefon 98 42 01 11
Telefax 98 43 94 23

kun højdeskræk og vandskræk blev overvundet, men også mørkerød, natteblindhed, tålmodighed, tolerance, smertetærskler, sult, smøger, kaffe, cola o.s.v..... Nogle enkelte havde det bare som blommen i et æg, og udtalte efter at ugens strabadser var overstået, at de gerne havde forsat 14 dage til.....

Prøv det indlærte af

Endelig som noget helt nyt, blev der afholdt en projektuge for eleverne. En uge der ikke indeholdt normal under-

Planlæg, tilrettelæg, gennemfør og kontrollér denne øvelse. Opgaven for eleverne var så, at skulle planlægge denne lille øvelse, indhente diverse tilfældigheder, oplysninger fra forskellige bestemmelser (som for eksempel: må man egentlig bruge hejsebåre under øvelser mere?), tilrettelægge hvem gør hvad hvornår, hvordan og hvorhenne. Og højdepunktet var jo så selvfølgelig, når det så skulle gennemføres, fungerede det egentligt det de selv havde planlagt, hvad gik godt og hvad gik skidt?

De to hold sergenter til udnævnelsesparaden.

visning, men hvor eleverne så sandelig lærte mange ting alligevel. Udgangspunktet var mellemlederen, instruktøren, vagtassistenten. Alle tre funktioner som eleverne vil komme til at stifte bekendtskab med før eller senere. Eleverne fik i løbet af ugen udstukket nogle stikord, og skulle så selv stå for resten. Et eksempel fra ugen kunne være: Du er vagtassistent på LINDORMEN, og I ligger i fremmed havn. Du har sammen med vagthavende officer aftalt, at I skal køre en lille brandøvelse for vagtholdet.

Militært Modeshow

Højdepunktet på hele ugen var et modeshow om fredagen. Eleverne havde fået til opgave, at planlægge et arrangement indeholdende et modeshow, faldereb, skansevagt og fanemarch, og alt dette skulle fremvises for skolens stab om fredagen. Det pudsige var, at Søværnet tilfældigvis den fredag holdt Chef-møde på skolen, så de blev naturligvis også inviteret med til showet. Eleverne knoklede som arbejdsheste hele ugen på at blive færdige til om fredagen, og

da den store dag oprandt, var der en vis nervøsitet at spore hos mange af dem. Det største spørgsmål gik på: "Mon Admiralen og alle de andre chefer kommer og kigger?" - og det gjorde de. Alle inviterede indfandt sig i sports hallen. Admiralen fik faldereb og skansevagt, og derefter gik modeshowet i gang. Eleverne havde lånt lysudstyr ved MARTIN-gruppen og sløringsnet hos marinekasernen, og havde omdannet det meste af hallen til en camouflage-catwalk, hvor eleverne fremviste de forskellige uniformstyper der findes for en mellemleder. Derefter blev gjort klar til fanemarch med musik og det hele, og da det var færdigt, var selve arrangementet slut. En meget stor oplevelse for alle de inviterede, og det lød da også rundt om i kroge, at så meget ceremoniel, og så veludført, havde de sjældent set på en dag. For eleverne var det en succesafslutning på en god uge - en uge der havde givet dem et lille indblik i, hvor vigtig en god planlægning og tilrettelæggelse er, for at gennemførelsen skal blive en succes.

Året sluttede med udnævnelsen til sergent 19 DEC 03. 20 mænd og 2 kvinder blev udnævnt til sergenter af Kommandør Henrik Andersen fra Søværnets operative kommando, under overværelse af knap 100 pårørende til eleverne. Det var en stor dag for de nyudnævnte sergenter, som nu alle går en fremtid i møde med nye opgaver og masser af udfordringer, og jeg vil gerne ønske dem alle held og lykke med deres fremtidige virke som mellemleder.

To Flådestationer

"Danmark skal stadig have to Flådestationer". Sådan melder Forsvarskommandoen og politikerne ud. Det lyder jo meget godt, men hvad er det så for nogle flådestationer der skal være?

Tekst: Fællestillidsmand Carsten Mathiasen

Foto: Chefsergent Claus J. Gustafsen

Søværnets Materiel Kommando spiller ud

Efter det udspil som Søværnets materiel kommando (SMK) har lagt for dagen, så tyder alt på, at dagsordnen er en anden, end den man melder ud. Hvor ofte har vi ikke hørt om de to flådestationer, der skal være i indbyrdes balance?

Så sent som i juni måned stod ledelsen fra SMK og fremlagde tal om, hvor stor Flådestation Frederikshavns (FLS FRH) Tekniske Afdeling ville være i forhold til Flådestation Korsør (FLS KOR), når vi nåede 2004. Den ubalance kunne man sandelig ikke have, men samme kommando er af den mening, at der vil kunne spares ved at flytte kompetencer fra den ene flådestation til den anden, uden dog at ligge nogen form for analyse eller dokumentation frem i det notat som pt. er blevet udarbejdet.

Ifølge notat vil man ikke blot flytte kompetencerne, men man vil lave en skævvridning imellem flådestationernes tekniske afdelinger således, at FLS KOR bestrider kompetencerne på det militærspecifikke og så kan vi få det som man beskriver, kan laves eksternt. (ud-liciteres)

Samtidig påpeger man, hvordan normtallene i produktionen skal se ud på de to flådestationer, hvilket vil betyde drastiske nedskæringer i Frederikshavn, mens det vil være en kraftig opnormering i Korsør. (hvor blev balancen af?)

Det kan undre en, at vores arbejdsgi-

ver SMK, op til hvert forsvarsforlig kommer med udmeldinger om nedskæringer, hvor man især fokusere på produktionen, lige som det kan undre, at der nedsættes arbejdsgrupper på flådestationerne, der skal udarbejde forslag, hvorefter kommandoen tager sine egne beslutninger, langt væk fra den oprindelige opgave som var udstukket

Set med en Fællestillidsmands øjne

Man sidder faktisk med den fornemmelse at Søværnets materiel kommando mener, der kun forekommer effektiviseringer når de griber drastisk ind

Når jeg tænker på hvordan FLS FRH har udarbejdet rapporter om, hvordan der kunne effektiviseres og rationaliseres i den mellemliggende periode så virker det grotesk. En saglig og veldokumenteret rapport omkring

sammenlægning af to sektioner blev sendt til SMK, som imidlertid brugte fire linier på at skrive tilbage om, at dette kunne man da ikke, for så var vi ikke sammenlignelige med FLS KOR. Altså, er det kun SMK der formår at rationalisere på de enkelte niveau. 3 myndigheder.

Lad mig her til sidst slå fast, at fællesklubben på FLS FRH på ingen måde har ønske om, at gå imod opretholdelsen af to flådestationer og vi har aldrig haft intentioner om at skulle fratage FLS KOR noget, tværtimod havde vi glædet os til det samarbejde der var lagt op til angående de nye fleksible støtteskibe, som i enighed var udarbejdet af de to flådestationer.

Forventningerne til at skulle forestå udrustningen, har fået os til at ændre vores struktur i teknisk afdeling for at være parat til opgaverne på de nye skibe, hvoraf det første af to, er klar til juli næste år. Lad mig lige sige, at

Carsten Mathiasen.

der altid har ligget i kortene, at det var FLS FRH der skulle forestå opgaven, selvfølgelig i samarbejde med FLS KOR, men at arbejdsfordelingen ville være ca. 70 – 30. jeg vil lige nævne at teknisk afdeling udgør ca. halvdelen af styrken på FLS FRH, nemlig godt 300 medarbejder

Ubehagelig oplevelse

Derfor var det selvfølgelig en ubehagelig oplevelse da man sidst i juni meddelte fra SMK, at al kompetence på de højteknologiske områder skulle tilfalde Korsør, som på ingen måde, har gjort noget forsøg på at ruste sig til de nye opgaver der følger i kølvandet og jeg tror bestemt også, at det var en overraskelse for dem.

Nu er det ikke sådan, at vi ikke får noget til gengæld på FLS, men de ting vi får er nogle let udliciterbare lavteknologiske arbejdspladser og i den plan som SMK udarbejdede i forbindelse med nuværende forsvarsforlig (S1010) peger på, at man skal beskæftige sig med den militære del og så udlicitere resten. Da det militære er det højteknologiske er det ikke svært at tro, at FLS FRH reduceres betydeligt inden for det kommende forsvarsforlig, ligesom man har reduceret FLS FRH med omkring 120 civile stillinger i dette forlig.

En ting der kan undre er, hvorfor sker denne manøvre fra SMK. Man kunne forstå det, hvis ikke FLS FRH kunne leve op til den standard, der skal til for at forestå en sådan opgave, enten i form af at man måtte bruge penge på at opgrader FLS FRH, eller at kompetencerne ikke var til stede. Ingen af delene er tilfældet, det er tværtimod sådan at skibene bare kan komme, for vi har både anlæg og mandskab, i øvrigt et mandskab der ofte roses af skibene for det yderst

professionelle arbejde og den service de altid bidrager med. Desuden har vi Europas mest moderne værksted for højteknologi og vi har betydelig nemmere ved at rekruttere nye medarbejder end tilfældet er i Korsør.

Admiralens beslutning står ved magt

Når chefen for SMK's beslutning kommer til at stå ved magt, kan jeg ikke se andet end at det også er en øvelse i, at få skibene baseret i Korsør, for det vil være svært (også rent politisk) at forsvare hvorfor skibene ikke skal være der hvor kompetensen er, uanset om det politisk er bestemt at baseringen er Frederikshavn. Ved et møde på Flådestationen udtrykte Admiralen, at han på ingen måde ønskede at politikerne skulle blande sig. Det kan jeg godt delvis følge ham i, men hvis han ikke selv på en objektiv måde kan forvalte sin stilling, så må de gribe ind. Der må nemlig aldrig komme på tale at skatteborgernes penge ikke bliver brugt på den bedste og mest hensigtsmæssige måde.

Skuffelsen trænger sig på.

Vi er naturligvis meget skuffet over, at skulle miste kompetencer, men vi er også skuffet over, at det vi havde regnet med kunne være et løft til en del underleverandører, ikke blot i Frederikshavn, men i hele regionen nu er

ved at falde fra hinanden. Det er klart, når en by som Frederikshavn må lukke 2 værfter så vil der naturligvis opstå megen arbejdsløshed og det samme er sket for en række nordjyske kommuner, så det ville have været en kærtkommen lejlighed for at få sat gang i hjulene igen.

Hvis vi nu kikker på hvordan sammenspillet mellem FLS FRH og civile virksomheder i området er, ja så står det klart, at det gode forhold er medvirkende til opbygning af områdets maritime kompetencer ligesom der kan stilles maritimt veluddannet og kompetent personale til rådighed for Flådestationen med relativ kort varsel.

Civile samarbejds partnere

Allerede i dag samarbejder vi med en række virksomheder. Af de væsentligste kan nævnes: Orskov Yard – Scanel International- MAN B&W Diesel- Vestergaards Marineservice og Mekanord. Hertil kommer en række leverandører som ovennævnte og flådestationen benytter sig af. Havde Materielkommandoen på nogen måde kunne fremlægge nogle klare økonomiske besparelser ved øvelsen, så havde vi måske forstået det, men det kan de ikke. Det skinner klart igennem, at den geografiske beliggenhed har større betydning for dem, end selve udrustningen af de nye fleksible støtteskibe.

Med ønske om et godt nytår.

jul'nielsen

TÆPPE- OG GULVENTREPRISER

MØBELPOLSTRING - GARDINER

Telefon 98 42 03 66 Fax 98 43 39 17

Tordenskiolds dødssted

De fleste ved nok, at Tordenskiold blev født i Trondhjem. De fleste ved nok også, at Tordenskiold døde i en duel. Men det er sikkert de færreste, der ved, hvor Tordenskiold døde og under hvilke omstændigheder.

Tekst: Kommandørkaptajn K. T. Madsen

Foto: Orlogskaptajn B. Christensen

Peter Tordenskiolds død

Viceadmiral Peter Tordenskiold døde den 20. november 1720 ved den lille by Gleidingen syd for Hannover i Tyskland. Omstændighederne er meget specielle, og selv om flere kilder giver forskellige oplysninger, er det muligt i store træk at gengive, hvad der skete for snart 300 år siden.

Optakten

Den 9. november 1720 er Tordenskiold gæst hos baron von Görtz i Hannover. Efter middagen bliver Tordenskiold præsenteret for den svenske oberst Staël von Holstein, der er Storbritanniens gesandt ved det lokale hof. Samtalen udvikler sig til mundhuggeri over et hasardspil, der på dette tidspunkt er på højeste mode i de højere kredse. Efter en del diskussion bliver man enige om at gå udenfor for at afgøre diskussionen. I gården udvikler sagen sig til et vildt håndgemæng. Det står hen i det uvisse, om oberst Staël trækker sin kårde, om Tordenskiold tager den fra ham og knækker den, og om Tordenskiold gennembankede svenskeren med sin stok eller de bare næver. Til sidst må de to kamphaner adskilles med magt, hvorefter oberst Staël udfordrer Tordenskiold til duel. Det skal her tilføjes, at allerede på dette tidspunkt var det ildeset at afgøre uenigheder ved duel. Kongen af Hannover forbyder da også, at duellen forgår på hans enemærker. Man aftaler derfor at mødes ved den lille by Gleidingen på vejen mod Hildesheim.

Duellen

Peter Tordenskiold var blevet udfordret til duel, hvorfor han havde ret til at vælge våben. Han havde selvfølgelig valgt sin favorit våben: Pistolen. Rygtet fortæller, at Staël von Holstein skulle have forladt Hannover uden at ville duellere, så Tordenskiold møder den 12. november op i Gleidingen kun medbringende sin pyntekårde. Men Von Holstein er i Gleidingen med sin skarpslebne kampkårde.

Kampen bliver kort. Tordenskiold prøver at komme ind på livet af von Holstein, men i von Holsteins andet udfald rammes Tordenskiold i brystet. Han træder tre-fire skridt tilbage og falder om. Von Holsteins kårde har overskåret begge arterier, så Tordenskiold udånder på stedet.

Tordenskiold's hjemrejse og begravelse

Tordenskiolds kiste kom til København med en fragtbåd sidst i december efter en længere rejse over Lübeck og Travemünde. Tordenskiold havde mange fjender i Søværnet, så selv om der lå en dansk fregat i Travemünde, da Tordenskiolds kiste ankom hertil, forbød admiralitetet chefen at medtage kisten til København. Tordenskiolds lig blev af de danske myndigheder nægtet enhver form for ære. Dette var dog i overensstemmelse med den praksis, der på dette tidspunkt blev brugt over for dræbte. Kisten med Tordenskiolds lig føres derfor om natten fra Toldboden til Holmens kirke af en flok udvalgte underofficerer. Det varede 99 år, før Tordenskiolds rester bliver lagt i den

En genopførelse af kampen, som førte til Tordenskiolds død.

sarkofag, der i dag står i Holmens Kirke, og først for ganske få år siden blev der foretaget jordpåkastelse på kisten.

Stedet nu om dage

Den 11. april 2003 kørte en bus fra Flådestation Frederikshavn til Gleidingen for at hædre vores gamle søhelt. I bussen var nogle "Venner af Tordenskiold", byens borgmester, kommunaldirektør, turistchef samt Tordenskiold og hans kammertjener Christian Kold, de sidste to dog i den udgave, som vi kender fra "året er 1717". Den 12. april, præcis 283 år efter Tordenskiolds død, blev der nedlagt en krans på stedet, hvor han døde. Til stede var foruden de tilrejsende fra Frederikshavn også borgmesteren fra Gleidingen og andre lokale honoratiories. I dag er dødsstedet midt i et villakvarter, men det er ikke svært at finde,

idet det ligger for enden af Tordenskioldsweg. Selve dødsstedet er mærket med en stor granitsten med inskription.

Stedet hvor Tordenskiold mødte sin død, ligger nu inde midt i et villakvarter.

Tordenskiold personificeret af Christian Lykke Nielsen, Kammertjener Christian Kold personificeret ved Ole Johansen, Borgmesteren fra Gleidingen, Jes Thomsen og Borgmester Erik Sørensen ved duelpladsen hvor Tordenskiold døde.

NYE TRÆNERFACILITETER PÅ AIS

Kontrolrummet hvor øvelserne styres fra, doublerer også som briefinglokale.

I forbindelse med at Søværnet i sommeren 2001 indgik kontrakt med det canadiske firma Offshore Systems Limited (OSL), om indkøb af elektroniske søkort (ECDIS) til installation i Søværnets skibe, er der opstået et behov for faciliteter til brug for uddannelse i systemet.

Tekst: Premierløjtnant J.G..Bruun

Foto: Chefsergent Claus Gustafsen

Nyt udstyr kræver nye uddannelser

I kontrakten med det Canadiske firma indgik to ECDIS uddannelses anlæg med hver en instruktørstation og otte elevstationer. Det ene af disse uddannelsessystemer er placeret på Søværnets Officersskole til brug for uddannelse af kadetter i gang med deres funktionsuddannelse til skibsførere. Det andet anlæg indgår i dag som en del af simulations- og træningsudstyret ved Kampinformationskursus, (AIS) på Flådestation Frederikshavn.

Træningen

Ud over den del af den taktiske træner, der anvendes til træning i procedurer i forbindelse med søkrig, indeholder træneren en separat navigationssimulator der giver mulighed for at uddanne elever i radar-sejlads og -betjening. Det er denne del af trænerkomplekset der ved en ombygning i efteråret 2002 er blevet udvidet til, udover radarudstyret, at omfatte ECDIS og kommunikationsudstyr. Ved ombygningen er de seks elevstationer placeret i et stort rum blevet erstattet af otte separate rum med lydisolerede døre. Hvert rum gør

det ud for et skib, og giver således mulighed for at gennemføre simulationer med deltagelse af op til otte skibe. Herudover kan instruktørerne udlægge et variabelt antal simulerede mål, for at skabe en realistisk trafikintensitet.

Hver skibsmodel i den modificerede træner indeholder radar, ECDIS, manøvreplut (til betjening af "skibets" ror og maskine) og kommunikationsudstyr. Bortset fra et vindue at kigge ud af, giver hver rum således et godt indtryk af at befinde sig på broen af et rigtigt skib.

Der er således tale om en kombineret

træner til navigation, søredning og elektroniske kort der i daglig tale er kendt som, SAR/NAV træneren.

Navigation

Uddannelsen i navigation foregår ved at lade eleverne gennemføre simulerede sejlads i et udvalg af danske farvandsafsnit der byder på særlige udfordringer af navigatorisk karakter. Ved på denne måde at "sejle en tur" i Lillebælt, Øresund, Agersø sund eller Ebeltoft vig, opnår eleverne træning i at læse et radarbillede. Endvidere opnår de et godt kendskab til det anvendte udstyr samt kendskab til de danske farvande - Alt sammen uden at risikere buler i et rigtigt skib!

I træneren er der mulighed for at optage en given sejlads, for derpå efterfølgende at vise eleverne hvordan de har sejlet. Særligt med hensyn til antikollision, er det lærerigt for eleverne at se konsekvensen af deres foretagne manøvrer.

Det er primært kadetter og reserveofficersaspiranter, der er på disse kurser. Men flere af de sejlede enheder har benyttet sig af træneren for eksempel under en forskole.

Her bliver der bliver holdt kurser i radarsejlads og i udstyr til kollisionsforebyggelse.

Søredning

Under søredningskurserne gennemgås først den nødvendige teori. Derefter prøver eleverne, på skift, at agere den stedlige leder af aktionen, kaldet On Scene Commander. Under simulationsdelen giver Træneren mulighed for at gøre eftersøgningen så realistisk så mulig. Skibe af variabel karakter, men også helikoptere kan indgå i eftersøgningen. Det optimale søgemønster skal så vælges ud fra den aktuelle situation. For at bevare realismen, bliver der lagt stor vægt på radiokommunikationen under en øvelse.

På disse søredningskurser deltager militært personel såvel som civile.

Elektroniske kort

I skrivende stund arbejdes der på høj-

tryk med at udstyre Søværnets sejlede enheder med elektroniske søkort og præsentations og informations systemet, internationalt kendt som Electronic chart, display and information system (ECDIS)-udstyr. Løbende bliver der holdt kurser i det nye udstyr, således at Søværnets navigatører kan honorere International Maritime Organisation krav til brugerne. Kurset er af fire dages varighed, og pensum er i henhold til IMO's retningslinier. Frem til nu har 60 navigatører gennemført kurset på AIS. Begrebet Real time navigation er en af ECDIS' stærke sider. Her skal forstås at navigatøren kontinuert har præsenteret eget skibs aktuelle posi-

"Black Box", som det kendes fra luftfarten, men en registrering af skibets forlægning. Efter endt forlægning kan brugeren så afspille sin sejlads.

Afslutning

Papirsøkortene vil stadig blive produceret og opdateret ca. 10 år endnu. Selvom vi i Danmark har 100 % dækning af elektroniske søkort, er dette ikke tilfældet globalt set.

De godkendte kort i elektronisk form er såkaldte vektor kort. Disse kort er tidskrævende og forholdsvis dyre at producere.

For navigatørens vedkommende, kræves der en vis omstilling at overgå fra det traditionelle papirsøkort til det elek-

Eleven har sit eget lille rum der er udstyret som broen på et skib.

tion i kortet. Normalt via et input fra et satellitnavigationssystem. Dette frigiver tid til navigatøren, der derved får optimeret sit overblik.

Søværnets enheder får installeret ECDIS i tre forskellige udgaver. En stor, mellem og lille pakke. Afhængig af hvilken pakke man får installeret, kan man få præsenteret sit elektroniske søkort med "radar-overlay" samt "ARPA-overlay". Kort fortalt har navigatøren herved mulighed for at få præsenteret omkringliggende skibe i sit søkort.

I den store ECDIS pakke indgår en såkaldt "Voyage Data Recorder". Der er ikke tale om en decideret

troniske kort. Men i takt med at brugeren bliver rutineret i brugen af ECDIS, kombineret med en sund kritisk sans, kan ECDIS faktisk højne sikkerheden til søs. Efterhånden som ECDIS også bliver vidt udbredt i handelsflåden, er der således håb om at antallet af kollisioner/grundstødninger reduceres med deraf følgende menneskelige, miljømæssige og økonomiske omkostninger.

I søværns regi optimeres sikkerheden til søs med en tur i SAR/NAV træneren, hvad enten der er tale om et kursus i søredning, radarnavigering eller ECDIS!

Har du Stress !!

*Ordet er velkendt men hvad er det egentlig og hvad gør man ved det?
Vi har fået lov til at låne et par artikler skrevet af arbejdspsykologen
ved Forsvarets Bedriftssundhedscenter Nord.*

Stress

1. Hvad er stress?

I daglig tale anvendes ordet stress ofte i betydningen ”at være fortravlet” eller ”under tidspres” men det har vist sig, at stress også opstår, når der stilles for få krav i forhold til vores evner eller formåen.

Vi oplever alle i en periode at have for mange eller for få arbejdsopgaver, men først når den belastende situation varer ved over en længere periode eller er for intens, opstår der stress. Der kan også opstå stress, når der i en længere periode ikke er balance mellem vores evner og muligheder og de krav omgivelserne stiller.

2. Kroppen reagerer på stress.

Udsættes vi for belastninger, trusler og farer, indstiller kroppen sig på kamp eller flugt. Al nødvendig energi mobiliseres til at overvinde faren.

Denne reaktion er ikke særlig hensigtsmæssig i et moderne arbejdsmiljø: Vi kan ikke fysisk flygte fra ensformigt arbejde eller tidspres. Vi kan ikke fysisk kæmpe mod et genstridigt AV3-system (red: Eller DeMars). Derfor kan den energi, kroppen har mobiliseret ikke anvendes hensigtsmæssigt og følgerne er stresssymptomer.

Når vi udsættes for en trussel, udskiller det sympatiske nervesystem stresshormoner, der får kroppen til at indstille sig på kamp eller flugt: Hjertet slår hurtigere, blodtrykket stiger, musklerne spændes, åndedrættet bliver hurtigere, man sveder og opmærksomheden stiger.

Samtidig med denne aktivering undertrykkes det parasympatiske nervesystem, der står for genopbygningen af kroppen.

Udsættes vi for en pludselig fare, indtræder der normalt en afspændingsreaktion, når faren er forbi. Skyldes aktiveringen af hormonerne derimod en hverdag med fx samarbejdsproblemer og belastende arbejdsforhold, er det langt sværere at opnå den nødvendige genopbygning af kroppen.

3. Negativ stress

Et forhøjet og forlænget beredskab til kamp eller flugt uden mulighed for udløsning af de mobiliserede kræfter, tærer unødigt på kroppens ressourcer.

Er der i længere tid ubalance mellem brugen af kroppens ressourcer og genopbygningen, reagerer vi med forskellige psykiske, fysiske og adfærdsmæssige symptomer. Disse symptomer kan udvikle sig til stressbetingede sygdomme som fx mavesår og hjertesygdomme, hvis den belastende situation fortsætter.

Det er individuelt, hvornår og hvordan symptomerne på stress viser sig: For det første skal vi opleve situationen som en belastning. For det andet skal vi opleve, at vi ingen indflydelse har på at mindske denne belastning.

4. Positiv stress

Vores arbejdsdag kan godt være stressende uden at være sundhedsskadelig. Oplever vi den belastende situation som en spændende udfordring, og har vi kontrol og indflydelse over egen arbejdsituation, kan den mobiliserede energi anvendes positivt. Stresshormonerne øger vores opmærksomhed, gør os mere kreative og psykisk stærke og vores evner til at klare mere komplicerede arbejdsopgaver stiger. Men denne effekt er – som nævnt – tidsbegrænset.

Vi har behov for en vis portion stress for at kunne yde en ekstra indsats. Men både for lidt og for meget i lang tid er sundhedsskadeligt.

Bryd stressens onde cirkel!

1. Stress er skadeligt for helbredet

Du kan bryde stressens onde cirkel, inden den skader dit helbred. Kender du symptomerne på stress, har du mulighed for at dæmpe eller helt undgå stress.

2. Fysiske symptomer på stress.

- Hjerterbanken med uregelmæssig rytme. Man kan føle direkte smerter eller stikken i brystet hjerteregionen. Jo mere angst lige vi bliver, jo værre bliver symptomerne.
- Åndedrættet bliver hurtigere, mere overfladisk og muskelspændingerne i brystet stiger. Det bliver sværere at trække vejret, og man oplever ofte en kraftig uro og angstelse.
- Muskelspændinger og smerter specielt i nakke og skuldre.
- Rysten på hænderne.
- Øget svedtendens uden øget fysisk aktivitet (koldsved).
- Svimmelhed, som følge af den træthed de øvrige reaktioner bevirker.
- Hovedpine, som følge af øget spænding i nakke og skuldre.
- Fordøjelsesproblemer, "urolig mave" med kvalme, opkastninger, halsbrand, svie i maven og diarré.
- En følelse af at have en klump i halsen, hvilket kan give besvær med at tale, synke og evt. kvælningss fornemmelse.
- Nedsat immunforsvar, som fx kan give hyppigere forkølelser.
- Seksualfunktionen ændres: mænd bliver impotente, mens kvinder taber lysten til sex.

Konsekvenserne af de nævnte stressreaktioner kan blive alvorlige, fx mavekatar, mavesår, hjertesygdomme og ryglidelser.

3. Psykiske symptomer på stress

- Man kan blive irriteret og aggressiv. Bagateller, som vi normalt ikke reagerer på, udløser kraftige reaktioner.
- Øget uro, rastløshed og manglende evne til at koble af. Det kan være vanskeligt at sidde stille og udføre sine arbejdsopgaver. Man begynder på en opgave, forlader den hurtigt og begynder på en anden. Den manglende evne til at færdiggøre arbejdsopgaverne kan føre til utilfredshed og spændinger i kroppen, der gør det vanskeligere at falde i søvn om aftenen.
- Hukommelsen bliver dårligere. Det bliver sværere at koncentrere sig, man mister overblikket og evnen til at løse problemer nedsættes.
- Et højt niveau med spænding, rastløshed, overfølsomhed og mangel på søvn kan føre til en tilstand, hvor man bliver apatisk og slet ikke er i stand til at foretage sig noget som helst. Selv en simpel opgave bliver en uoverskuelig hindring.
- Efter et stykke tid kan en sådan spændingstilstand udløse angst eller panikreaktioner.
- En følelse af tristhed samt depression kan opstå, når man er kørt helt ned og oplever, at nu er ens muligheder udtømte.

4. Stress kan smitte

Den stressede kan ved en aggressiv væremåde overskride kollegers tolerancetærskel. En svigtende arbejdsindsats og et manglende overblik kan give mere arbejde til de andre. Resultatet bliver le, at kollegerne trækker sig tilbage, eller også gør den stressede det selv og bliver til sidst isoleret. En ond cirkel er sat i gang. Stressreaktioner hos en eller flere vil ofte sprede sig til andre i arbejdsgruppen eller til hele arbejdspladsen.

5. Kom din stress i forkøbet

- Kend dine symptomer på stress.
- Dyrk dit sociale netværk. Del din stress med nogen, fortæl hvad du føler og oplever.
- Øv dig i at kommunikere klart, så din leder og kolleger forstår dig.
- Få overblik: Hvad handler det her om? Er det alvorligt, skal jeg bekymre mig om det? Hvis svaret er ja, så gør noget ved problemet.
- Affind dig med de forhold, som ikke står til at ændre.
- Vær i en så god fysisk form, at du undgår en voldsom fysisk reaktion på stress.

Tegningerne er lavet af Jack Plum.

Kron på Joint

Undervandsbåden Kronborg er sidste skud på stammen af det danske ubådsvåben.

Båden adskiller sig fra de andre danske undervandsbåde ved at være udrustet med luftafhængigt fremdrivningsmaskineri i form af 2 Stirling motorer. Dette arrangement gør båden i stand til at opholde sig længere tid neddykket uden behov for at snorkle.

Kronborg havde ikke tidligere været afsted på en længere øvelse, så det skulle blive spændende at se, hvordan båden ville klare sig under Joint Maritime Course, hvor vi skulle sejle 4 uger med lange forlægninger til og fra patruljeområder.

Tekst og foto: Kronborg

Inden afgang

Inden sejladsen var der en grundig tilrigning af båden. Eftersom Sælen på det tidspunkt stadig var deployeret i Golfen, et projekt der berørte alt personel i eskadren, havde der i en længere periode kun været minimal besætning på Kronborg til at gå vagt og foretage de nødvendige vedligehold. Så en grundig gennemgang af alle systemer ombord var tiltrængt. Ikke desto mindre gik tilrigningen relativt smertefrit, og besætningen var, med deployering i Golfen bag sig og Joint Maritime Course og derefter sommerferie i vente, ved godt mod.

Turen over

D. 9. juni afgik båden fra Flådestation Frederikshavn med kurs mod Leith i Skotland. Vi havde fint vejr undervejs, båden opførte sig heldigvis pænt under den lange forlægning. For mange besætningsmedlemmer var dette den første tur til Skotland, så der var trængsel i tårnet, da vi fik landkending efter godt en uges sejlads. Også slusen ved indsejlingen til havnen i Leith var en sjov oplevelse for de folk, der ikke havde prøvet sådan én før.

Derovre

For de vagt- og arbejdsfri var der

På vej op i Kronborg

mulighed for at opleve Edinburgh, en spændende by, der bestemt er et besøg værd. Også selvom man selv skulle betale billetten over. Med sin gamle fæstning og sjove gamle bydel, har Edinburgh en stemning, som er helt anderledes end noget man kunne se herhjemme.

Der var rig lejlighed til at opleve byens summende aften-/natteliv på diverse pubs og beværtninger, gode restauranter etc. En whisky-safari blev der også tid til, arrangeret af et som

altid veloplagt velfærdselement.

Alt i alt må man sige, at Skotland nok har efterladt et positivt indtryk hos besætningen, og det er helt sikkert en by, vi ser frem til at besøge igen til næste Joint Maritime Course.

Øvelsen

Selve øvelsen er i oplægget en øvelse primært for britiske enheder. For at disse enheder skal have nogen at øve med, inviterer man udenlandske enheder til at deltage. Disse enheder får

borg

Maritime Course 2003

Navigatøren på arbejde

så selvfølgelig også et udbytte af at være med, men det er egentlig for arrangementerne et sekundært mål.

For Kronborgs vedkommende skulle der øves Anti Ubåds Krigsførsel eller ASW som det kaldes i NATO. Både træning af overfladeenhederne som af egen besætning. Øvelsen var bygget op, således at der var en konflikt, der eskalerede og til sidst brød ud i egentlige krigshandlinger.

På denne måde fik vi øvet procedurer og taktikker både ved en meget passiv holdning, hvor man primært skal overvåge og rapportere (billedopbygning), og også ved en aktiv, aggressiv holdning med egentlige angreb på den fjendtlige styrke.

Der blev også visse afbræk i "krigen", hvor vi bl.a. fik mulighed for at øve sammen med både en hollandsk og en tysk ubåd. En fin lejlighed til at få en fornemmelse af, hvordan det er at skulle finde og følge en ubåd. Også denne del af øvelsen gik meget fint. På velfærdssiden havde velfærdselementet arrangeret KAMPLUDO-turnering, en daglig quiz, samt sweepstakes, hvor man kunne gætte på den udsejlede distance ved ankomst Flådestation Frederikshavn. Desuden var der investeret i et par gode film, og noget slik, så der kunne afholdes biografaftener. Et fiskesæt var der også budgetteret med, og det kom også i brug en enkelt dag, hvor vi lå stille på overfladen. Normalt må besætningen ikke opholde sig på

casingen (dækket) under sejlads. Traditionelt tilmelder 5. eskadre sig Joint Maritime Course i foråret, men denne gang var det altså en sommer Joint Maritime Course. En klar fordel rent vejrmæssigt, da vi havde dejligt vejr under hele øvelsen, modsat tidligere Joint Maritime Course, hvor vejret efter sigende har antage nærmest bibelske dimensioner.

Som på forlægningen opførte Kronborg sig rigtig pænt under hele øvelsen, og selvom de gamle garvede besætningsmedlemmer nok kunne fortælle de nye, at dette Joint Maritime Course ikke var noget at regne imod

de førømtalte hårdtvejrs Joint Maritime Course, så må deltagelsen nok betegnes som en stor succes og en fin præstation fra såvel båd som besætning.

Turen hjem

Som på turen over gik denne forlægning uden problemer og med godt vejr. D. 4. juli ankom båden til Flådestation Frederikshavn og efter afrigning og besætningsmøde, hvor der bl.a. blev delt gaver ud til vinderne af LUDOTurneringen, quizzen og sweepstakes, kunne vagtfrit personel gå på sommerferie.

Besætningen på whiskeytur

Fra dæksdreng til politiker

Af Kommandørkaptajn Chris T. Sørensen
foto af Chefsergent Erling Nielsen

Indledning.

Redaktionen har ligeledes bedt mig om indlæg angående det at være politiker. Indledningsvis er det vanskeligt at fremkomme med nye input efter de velskrevne indlæg fra henholdsvis Laurids Korsgaard og Jens Hede- gaard Kristensen.

Ja alene "titlen" på indlægget voldte vanskeligheder, idet jeg også er tilflyt- ter.

Jeg er født og opvokset i en lille fis- kerby/turistby Øster Hurup. Vores nærmeste nabo var havet og havnen. Så fra barns ben havde jeg besluttet, at stå til søs mhp. at få en skibsfører- uddannelse.

Allerede i skolen tilkaldte Frederiks- havn – Rødspættebyen – mig stor in- teresse. Ja så meget at jeg skrev en projektopgave om denne dejlige by. Ultimo 1961 på Sømandsskole i Fre- derikshavn. Derefter ca. 4 års sejlds primært i ØK men også i J. Lauritsen, DFDS og en coaster.

1966-1968 Københavns Navigations- skole. Styrmands- og skibsfører- eksamen, derefter ½ år som 3. styr- mand i ØK.

Efter flere udsættelser kaldte værne- pligten primo 1969.

Qua min civile uddannelse blev jeg udtaget til at gennemgå en reserveofficersuddannelse primært ved Søværnets Sergent- og Reser- veofficersskole i Frederikshavn.

Indledningsvis var jeg fast besluttet på at returnere til handelsflåden, men som alle ved, sådan blev det ikke.

I forbindelse med min flerårig tjene- ste i torpedobådene kom vi jævnligt til Frederikshavn, og vi var altid velkomne og fik altid "SERVICE PÅ TOPPEN".

Efter endt operationsofficers- uddannelse ved AIS – hvor jeg boede i Frederikshavn i ½ år – og et års sej- lads fra Holmen, blev jeg i MAR 1978 forflyttet til Frederikshavn for at gøre tjeneste på AIS.

Det var imod min vilje, så beordrings- retten blev bragt i anvendelse.

Flytningen.

- Da min søde hustru – som jeg traf i forbindelse med min civile uddannelse i København - var/er tjenestemand- ansat, skulle der findes et job til hende, så familien medflyttede. Som min hu- stru sagde "det er jo lettere for dig at flytte til Frederikshavn, for du kender jo byen".

Frederikshavneren.

Indledningsvis skal det slås fast, at vi aldrig har fortrudt, at vi flyttede.

Jeg tror at alle, der flytter til en anden by ret hurtigt ønsker at blive identifi- ceret med det nye bosted.

Men her fik min vision hurtigt et knæk, idet vi umiddelbart efter forflyttelsen hørte et lokalhistorisk foredrag om Frederikshavn.

Fortælleren - en nu afdød lokalhis- toriker - oplyste, at for at blive aner- kendt som "Bangsbostrander", så skulle man mindst være af 5. genera-

tion. Så jeg opgav hurtigt at blive an- erkendt som "Bangsbostrander".

Der gik også mange år inden min hu- strus identitet "hende københavneren" forsvandt.

Når jeg nævner disse to ting er det fordi vi Frederikshavnere/Vendelboer ikke må være os selv nok. Vi skal være klar til såvel at modtage som lytte til "fremmede". Hvis ikke bliver vi for sammenspiste.

Det er noget vi som lokalpolitikere skal være meget opmærksomme på.

Politik.

Politik - såvel lands- som kommunal- politik - har altid interesseret mig.

Jeg synes det politiske arbejde er in- spirerende, udfordrende og meget in- teressant.

Jeg vil gerne medvirke til at mit fæd- reland og ikke mindst min bopælskom- mune udvikles på en god og fornuftig måde.

Et sted hvor vi mennesker føler det er godt at bo og hvor vi kan udvikles.

Erling Christensen Møbler

Hermestedsvej 342, Hermestad . 9870 Sindal . Tlf. 98 93 81 55 . Fax 98 93 89 55

**MØBLER . TÆPPER . GARDINER
TAPET . FARVER . BELYSNING**

Frederikshavn

Danmarksgade 8 - 9900 Frederikshavn

98 42 71 77

Fax 98 43 22 96

Interessen for det politiske har jeg også fået gennem mit snart 30 års virke indenfor organisationsarbejdet. Dette arbejde er også en god ballast for en lokalpolitiker.

I forbindelse med det sidste kommunevalg blev jeg opfordret til at gå ind i lokalpolitik.

Jeg har sæde i socialudvalget og i økonomiudvalget og herudover har jeg plads i flere bestyrelser mv.

Som medlem af socialudvalget får man et godt indblik i forholdene for de svageste borgere i samfundet. Her er det bla. vigtigt at vi - primært har med mennesker at gøre som ikke har kræfter til at tage til genmæle eller møde op på barrikaderne, hvis der er noget de er utilfreds med.

Nogle opfatter økonomiudvalget som værende et "overordnet/finere" udvalg end de andre.

Det mener jeg ikke. Det er min opfattelse at arbejdet i de enkelte udvalg skal tages seriøst.

Men qua, at der i mange tilfælde er knyttet økonomi til de enkelte beslutninger går mange sager ofte via økonomiudvalget inden de sendes til byrådet.

Arbejdsdagene stopper ofte sent, ligesom der er meget forberedelse inden møderne.

Hvis man tror det er økonomisk lukrativt at gå ind i kommunalpolitik, så kan man godt tro om - timelønnen er lille. Så man skal gøre det pga. ens interesse for politik.

Borgernes indflydelse.

Som politiker er det vigtigt, at du har en god fornemmelse af, hvad der rører sig blandt borgerne, herunder er det vigtigt med en god dialog.

Vi må som politikere desværre konstatere, at det er vanskeligt at få borgerne til dialogmøder. Eksempelvis kan nævnes debatmødet omkring FLS FRH, som - set med mine øjne - var ringe besøgt.

Som politiker er det meget vigtigt at have for øje, at kommunen er borgernes kommune.

Som politiker skal du også have mod til at sige fra, vel vidende at det ikke er i

overensstemmelse med alles opfattelser.

Det optimale ville være at der afholdes dialogmøder med borgerne inden de store beslutninger tages, men dette er ikke altid muligt.

Søværnets betydning for kommunen.

Kommunen kan ikke undvære søværnet, og søværnet kan ikke undvære kommunen.

Det er meget vigtigt, at disse myndigheder har et godt samarbejde og dette samarbejde skal gå op i en

højere enhed. Hvis ikke skader det begge.

Søværnet i Frederikshavn og de dermed følgende underleverandører har stor indflydelse på kommunens og oplandets erhvervs- og handelsliv mv. Søværnets personel "fylder meget" i gadebilledet, og der bliver aldrig skævet til en, hvis man færdes i byen i uniform; tværtimod.

Frederikshavnerne taler altid pænt om søværnet.

Frederikshavn er og skal være "søværnets by".

Kommandørkaptajn Chris Sørensen

Fælles materielmyndighed for hele forsvaret

Af Oberst Erik T. Pedersen,
Forsvarskommandoen

Ideen om en fælles materielmyndighed for de tre værn er blandt de militærfaglige udspil til fremtidens forsvar, som forsvarets ledelse har sat i søen op til forårets forligsforhandlinger. Oberst Erik T. Pedersen fra materielstaben ved forsvarskommandoen skitserer form og indhold for en mulig, fremtidig, fælles materielmyndighed.

Som chef for materielafdelingen i materielstaben er Erik T. Pedersen involveret i det forligsforberedende arbejde, som der netop er blevet langt en sidste hånd på i de mere end 50 arbejdsgrupper, som skal præsentere forsvarsledelsens militærfaglige bud på et fremtidigt forsvar. Erik T. Pedersen fortæller om, hvordan ideen om at sammenlægge de nuværende tre materielkommandoer opstod. "Vi har igennem flere år bestræbt os på, at de tre værns materielkommandoer samarbejdede på en række områder, bl.a. ved at udpege en af myndighederne som hovedansvarlig materielkommando for udvalgte materielkategorier. Det betyder, at én materielkommando står for fx anskaffelse af uniformer til hele forsvaret. Hærens Materielkommando er ansvarlig for uniformer, håndvåben og køretøjer. Flyvematerielkommandoen er hovedansvarlig på brændstofområdet. Og Søværnets Materielkommando står for alt, hvad der har med kryptering at gøre. Vi har indført denne ordning, fordi vi var ude efter den rationaliseringsgevinst, der ville ligge i, at en opgave kun bliver varetaget et sted for hele firmaet. Ordningen med hovedansvarlige materielkommandoer har været en succes. Men vi tror samtidig, at der måske kunne hentes en endnu større rationaliseringsgevinst, hvis forsvaret kun havde en materielmyndighed. Vi tror med andre ord på, at der vil kunne høstes flere fordele ved at tage det fulde skridt. Det er i

det lys, man skal se de overvejelser, der bliver gjort i forbindelse med det forligsforberedende arbejde på materielområdet", siger Erik T. Pedersen.

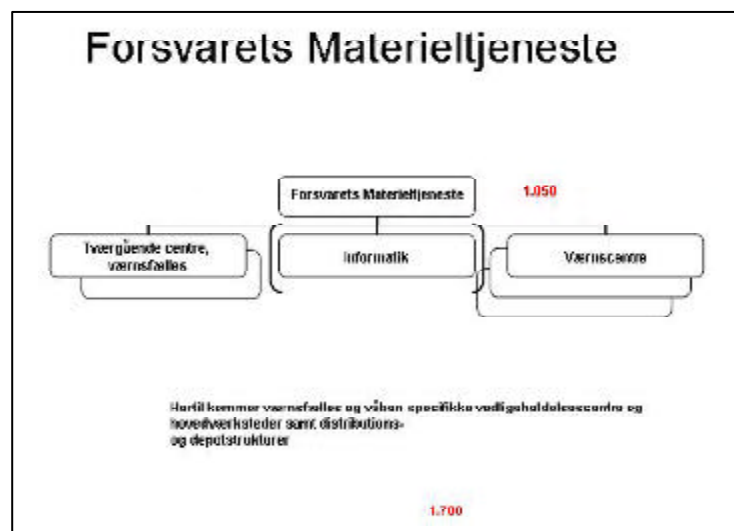
Behørigt hensyn

"Det vil naturligvis ikke være uden problemer at skabe en fælles materielmyndighed, for vi må erkende, at værnene opererer i tre væsensforskellige operative miljøer. Og på en række områder er der himmelvid forskel på den teknologi, der knytter sig hæren, søværnet og flyvevåbnet. Vi vil ikke kunne finde en ingeniør, der er 100mester på alle disciplinerne. Vi er derfor under de igangværende overvejelser nødt til at tage et behørigt hensyn til, at vi også i en fremtidig fælles materielmyndighed skal have den nødvendige tekniske viden og ekspertise relateret til de tre forskellige ope-

rative miljøer. For det er vigtigt også fremover, at vores eksperter kan definere de krav til materielsystemerne, der skal tilgodese enten sø-, land- eller luftmilitære behov", forklarer Erik T. Pedersen.

Rationaliseringer

En fremtidig fælles materielmyndighed vil fortsat varetage de klassiske opgaver som anskaffelse, drift, oplagring og større opdaterings- og modificationsprojekter. Noget af det nye er, at arbejdsgruppen foreslår, at der bliver skabt et værnssfælles kompetencecenter, som skal beskæftige sig med de opgaver, som rækker ud over bare et værn. "Sammenlignet med den måde forsvaret er organiseret på i dag, vil det være noget helt nyt", siger Erik T. Pedersen og forsetter: "Herudover er det opfattelsen, at der må være en rationaliseringsge-

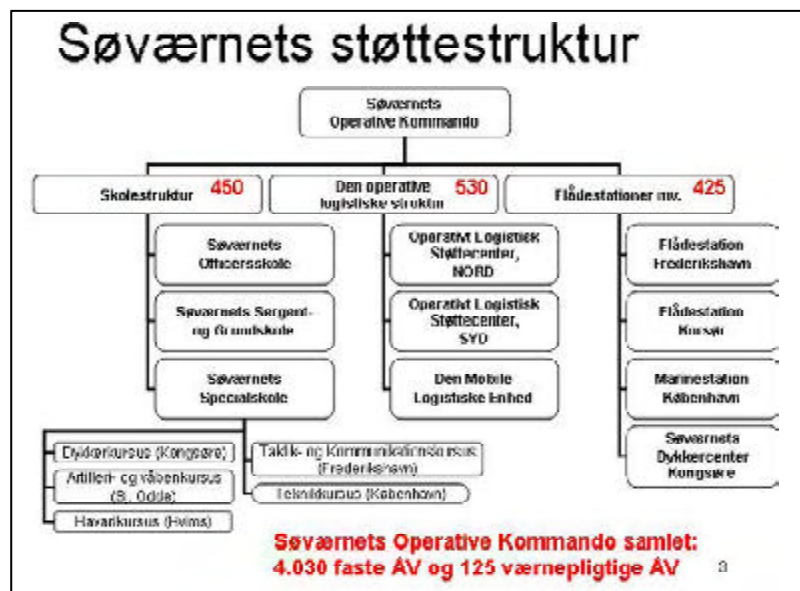

vinst at hente ved at samle fx den merkantile og juridiske ekspertise på et sted. Vi har en ide om, at for de medarbejdere, der beskæftiger sig med jura og handel, er der ingen forskel på, om et våbensystem skal bruges af det ene eller det andet værn". Med hensyn til den ingeniørmæssige og militærfaglige ekspertise går overvejelserne i retning af at oprette værnsspecifikke kompetencecentre, fordi operationsmiljøer og teknologi på afgørende punkter som nævnt er forskellige for de tre værn.

Færre værksteder og depoter

I dag er forsvarets tre værn i stand til at reparere og vedligeholde materiel mange forskellige steder i landet. "Det er næppe rationelt. Vi ser derfor på mulighederne for at samle vedligeholdelseksperter i nogle regionale centre. Det samme vil gøre sig gældende for forsvarets depotmasse. Gennem tiderne har vi haft tradition for, at de enkelte værn har haft deres depoter placeret, der hvor man fandt det hensigtsmæssigt. Men situationen har ændret sig betydeligt, siden Berlin-murens fald, derfor mener vi, at der også er grund til at foretage en gennemgribende rationalisering på depotområdet. Tankegangen er den samme som på værkstedsområdet.

Når vi har værkstedsstrukturen og depotstrukturen på plads, så skal det hele bindes sammen af et hensigtsmæssigt distributionssystem. Materieldele skal kunne flyde fra bruger til værksted og tilbage til bruger eller måske til et centralt depot", forklarer Erik T. Pedersen.

Stor myndighed

Ved en sammenlægning af de tre nuværende materielkommandoer i en fælles organisation vil forsvaret få en myndighed af anseelig størrelse og med ansvar for at forvalte en betragtelig del af det samlede forsvarsbudget. "Vi forestiller os materielanskaffelser til en værdi af mere end tre milliarder kroner årligt og et materieldriftsbudget på et lidt mindre beløb. Det samlede beløb på omkring fem milliarder skal ses i forhold til, at det nuværende forsvarsbudget er på ca. 18 milliarder kroner. Den fælles materielmyndighed vil også være stor mht. antallet af ansatte, nemlig ca. 2.500 - 3.000 årsværk", siger Erik T. Pedersen. Ledelsen vil sandsynligvis bestå af dele af den eksisterende materielafdeling i Forsvarskommandoen i Vedbæk og dele af centralledelserne ved de eksisterende materielkommandoer. Alene den sammensmeltning skulle gerne betyde, at den enkelte medarbejder oplever at komme tættere på hovedet. "Vi lægger meget vægt på, at de mennesker, der er ansat i en fælles materielmyndighed, oplever, at man er en enhed", siger Erik T. Pedersen, der samtidig pointerer: "Vi er godt klare over, at vi ikke fra den ene dag til den anden kan gå fra sådan som arbejdet er struktureret i dag, til sådan som vi forestiller os det i det militærfaglige oplæg til det kommende forsvarsforlig. Men vi er endnu ikke så langt, at jeg tør gætte på, hvor lang tid en transformationsfase vil vare".

Traditioner holdes i hævd

I den nye, fælles materielmyndighed skal der også være plads til traditioner, som man har holdt i hævd og haft stor nytte af i de nuværende materielkommandoer. "Vi forestiller os, at det ville være en god ide, hvis personel fra de tre værns operative enheder som et helt naturligt led i deres karriereforløb fik lejlighed til at forrette tjeneste i en periode ved materielmyndigheden. Ideen er ikke ny, man har længe haft den tradition i søværnet. Vi mener, at det er meget vigtigt med en sådan ordning, så vi i fremtiden kan sikre den nødvendige samklang og koordination med den operative side af forsvaret", forklarer Erik T. Pedersen.

Intet nyt under solen

Det internationale engagement, som i de senere år er kommet til at præge tankegangen og arbejdet i det danske forsvar, har nok en afsmittende effekt på materielområdet. Men siger Erik T. Pedersen, der er ikke noget revolutionerende nyt under solen. "Opgaverne vil ikke være nye i en fælles materielmyndighed, vi arbejder blot på, at de kendte opgaver kan løses på en smartere måde og i et endnu tættere samarbejde mellem værnene og på tværs af disse, der hvor det vil være relevant".

Syv SiD'ere kan nu kalde sig svende og står bedre rustet i fremtiden

Nye svende på Flådestation Frederikshavn er Bertel Kejser Olsen, John Madsen, Birte Madsen, Ole Jørgensen, Søren Christensen, Nils Baltzer Nielsen og Frank Hentze.

Bertel Kejser Olsen, SiD-medlem har netop erhvervet sig et svendebrev som lager- og logistikoperator. Seks andre af hans kolleger fra Flådestation Frederikshavn har også erhvervet sig svendebrev indenfor deres fagområder.

Af Steen Timmermand, Bladbureauet

Uddannelsesprojekt på Flådestationen

Det er det store uddannelsesprojekt på Flådestationen, der gør det muligt. Foruden de syv SiD'ere skal 21 andre afsted på AMU-uddannelsen indenfor de næste fire år. - Ideen til uddannelsen, fortæller Bertel, kommer fra vores tillidsrepræsentant, John Madsen. Han solgte ideen til vores mester Stig Henriksen, og så var vi i gang.

- 28 fik tilbudet, og vi syv var de første i Danmark, der opnår svendestatus. - Det har været hårdt i det år, vi har gået på AMU med perioder af 2 og 4 uger på skole og praktik i hjemmeverksamheden og efterfølgende hjem-

mearbejde med opgaver. Til gengæld har vi fået en flot behandling af Flådestation Frederikshavn, der har stillet biler til rådighed i forbindelse med transporten, så der har vi ikke haft udgifter.

Svendeprøve

- Opholdet på AMU sluttede med svendeprøven, der bestod af en skriftlig og mundtlig prøve samt en praktisk prøve.

Nu er der uddannet 3 lager- og logistikoperatører og 4 lager- og transportoperatører.

- Fidusen er, at nu har vi papir på, hvad vi ved. Vi har lært en masse nyt og har fået tilført mange nye kompeten-

cer til vores job. - Det er også en fordel, at den nye overenskomst giver mulighed for en større basisløn som faglært. Vi er under Ny løn, og Ny løn kræver kompetencer og beviser for kompetencerne, hvis det skal udmønte sig i ekstra lønstigning. Nu er papirerne i hvert fald i orden, siger Bertel.

Krav om få år

Tillidsrepræsentant John Madsen mener, det er vigtigt med et svendebrev og altså et bevis på sin kunnen:

- Om få år tror jeg det vil være et krav for ansættelse, at man har et svendebrev. Vi har så at sige været foregangs-mænd. Vi var de første med merituddannelsen, og allerede nu er der ventetid på uddannelsen.

Roser fra afdelingen

På vegne af SiD overrakte afdelingsformand Bent Christensen diplom og gaver i form af et SiD-ur med sven- enes navne.

- Her i SiD Frederikshavn er vi glade for indsatsen. Det er et fantastisk program, I har sat i gang på Flådestationen. I har gjort det godt, men det er også nødvendigt, for uden uddannelsen, kan vi ikke leve op til de krav, der stilles i moderne produktion og dermed arbejdsgivernes krav til kompetent arbejdskraft.

De private følger ikke med

Bent Christensen er dog mere forbeholden, når det gælder det private område. Her uddannes ikke nok, siger Bent Christensen. Om det skyldes økonomien hos arbejdsgiverne ved jeg ikke, men der er behov for et uddannelsesmæssigt løft i det private erhvervsliv, og det vil SiD arbejde videre med. Der er nemlig muligheder nok, når man kender reglerne. Også i det private, slutter afdelingsformanden.

Serviceassistentuddannelsen

Tekst af Mette Lund

Rengøringsassistenterne har fået muligheden for at blive uddannet som serviceassistenter, uddannelsen tager 1 år, og foregår på AMU centeret i Aalborg, man skifter i det år mellem skole og praktik. Pigerne har forskellige fag i hvert modul når de er på skole, 1 modul har de eks. ergonomi, E.D.B., hygiejne, dansk og samfundsfag.

Jeg har taget en snak med Kirsten Hansen for at høre hendes tanker omkring pludselig og skal på uddannelse.

Kirsten er 55 år, gør til dagligt rent i MP vagten og klasseværelser på ais, hun gik ud af skolen med boglig linie 7 klasse, blev udlært som pourtefølgerske d.v.s. syning af lædervarer, derefter havde hun nogle år på fiskefabrik, og efterfølgende gjort rent i 25 år.

Kirsten som er en frisk og positiv pige, meldte sig på første hold til uddannelsen, hun synes hendes livssyn har ændret sig efter 9 ugers skole som hun fandt utrolig spændende og udviklende, hun udtaler med et stort smil: **min hjerne rummer mere end en gulvmoppe og en gulvspand!!**

Efter endt uddannelse håber/tror hun på at der venter et spændende job som serviceassistent, hun håber ikke at hun blot skal tilbage i sit gamle job, men mere alsidig arbejde rundt omkring, men det mener Kirsten helt bestemt, at dem der er styrepinden på dette område, det har de helt styr på!!!

VVS LYKKE Aps

Søndergade 29
8900 Frederikshavn
Tlf 98 42 02 29
Fax 98 42 01 28
Bilfff. 30 98 92 28

Privat
Tennisvej 59
9900 Frederikshavn

Stort kørekort?

Kontakt GRØNS KØRESKOLE og få et uforbindende tilbud.
Alle former for kørekort udstedes:

- ♦ LASTBIL
- ♦ ANLÆNGER
- ♦ BUS
- ♦ ERHVERV
- ♦ HVIDT KVALIFIKATIONSBEVIS
- ♦ BLÅT KVALIFIKATIONSBEVIS
- ♦ MOTORCYKEL

Undervisningen foregår på et af Nordjyllands mest moderne køretekniske anlæg, hvor det også vil være muligt at få trænet dine reaktionsevner på glatførebane.

Teori- og kørselsundervisning når DU har tid!

Jørn Grøn • Wenbovej 3 • 9300 Søby • ☎ 9846 7888 • Bilfff. 3027 2273

Kunsten at rejse behageligt...

Bestil på internet
www.stenaline.dk

Stena Line
- rejen til Norge og Sverige

Tlf. 96 200 200

Danskundervisning bærer frugt

De første ansatte på Flådestationen har taget afsluttende eksamen i dansk

Af Steen Timmemann, blad-bureauet

Vi gjorde det!

Stoltheden har bredt sig på Flådestation Frederikshavn. Med papir på en 10. klasses dansk-eksamen i hånden, har de første fem af mere end fyrre kursister afsluttet det undervisningsprojekt, de indledte i marts sidste år. Og 31 ansatte, der endnu sidder på skolebænken, er på vej. - Det gør mig personlig stolt, at det frø, vi såede, nu har vokset sig til en stor flot plante, siger flådestationens chef, kommandør Axel Fiedler. Undervisningen i dansk foregår i samarbejde med Nordjyllands Amt og er et tilbud til samtlige civil og militært ansatte på flådestationen. - Vi har grund til at være stolte, fordi alle ansatte bakker op bag uddannelsesprojektet. Vores samlede kompetence stiger, og vi bliver en bedre flådestation, siger Axel Fiedler.

Hårdt arbejde

240 undervisningstimer har det taget kursisterne at nå til vejs ende. At det indimellem har været hårdt og krævet stor personlig indsats lægger metal'erne Palle Pedersen og Morten Sørensen, SiDer Rene Kejser og HKer Lene Pedersen ikke skjul på. Så meget større er deres stolthed og glæde ved at have fuldført. Og de kan mærke, at undervisningen har rykket. - Når jeg tidligere skulle skrive dagsedler, kunne jeg stort set kun skrive, at "det er gået godt i dag", siger Morten Sørensen. Han har levet det meste af sin barn- og ungdom i Australien. Og selvom hans danske talesprog er perfekt, har han ikke modtaget undervisning i dansk siden 2. klasse. Engelske tekster - f.eks. de manualer han bruger i sit job som maskinarbejder - har han derimod ikke det mindste problem med at læse. - Tidli-

Fire kursister med et glad smil efter vel overstået eksamen.

gere måtte jeg bede en makker skrive på dansk for mig; selv læredrenge har jeg bedt om at skrive. Det har været svært at vide, hvad man vil skrive, men ikke evne at få det ned på papiret. - Det problem har jeg ikke længere. Nu kan jeg stave mig ud af eventuelle problemer, siger Morten Sørensen.

Mere selvtillid

- Jeg kan mærke, at undervisningen har givet mere selvtillid, siger Rene Kejser. Han oplevede tidligere, at han måtte bruge stor opfindsomhed og energi på at finde erstatninger for ord, han ikke kunne stave. - I dag spørger jeg bare, hvis der er noget, jeg ikke kan finde ud af. Det ville jeg ikke have gjort tidligere, siger han. Han og de øvrige kursister har nemlig opdaget, at andre også laver fejl. I aviser og på tekst-tv, for eksempel.

- Nu opdager jeg, hvis journalister staver forkert, siger Lene Pedersen. Hun føler nu en større sikkerhed i at stave. - Tidligere var jeg ikke meget for at skrive sedler, som kolleger skulle se.

Det har jeg ingen problemer med nu. Og nu kan jeg også hjælpe min 14-årige søn med lektier, siger hun. Lene Pedersen overvejer nu at tage engelskundervisning i fritiden. - Det ville jeg ikke have turdet før, siger hun. Også Palle Pedersen har fået mod på at tage ekstra undervisning. Han har netop meldt sig til et kursus i teknisk engelsk.

Entusiasme og udvikling

Flådestationens undervisningslokale er fuldt optaget alle hverdage af ansatte på dansk-kursus. Her har lærer Sys Spotteck været fuldtidsbeskæftiget siden starten i marts sidste år. - Jeg har mærket, at entusiasmen blandt ansatte og kursister er steget undervejs. Det er f.eks. sket, at kursister forsigtigt har spurgt, om deres ægtefælle også kunne komme på kursus, siger hun. - Selv under ferier møder kursisterne til undervisning, og jeg kan mærke en stor personlig udvikling. Også SiD-tilidsmand John Madsen oplever personlig udvikling blandt kolleger på kursus. - Kollegerne bliver mere modige

af at gå på kursus, siger han.

- De påtager sig f.eks. arbejdsopgaver, som de aldrig ville have turde røre ved tidligere.

Det var fællesklubben, der i sin tid lancerede ideen om dansk-undervisningen. - Vi havde ikke drømt om, at det ville få det omfang og overvældende resultat, som er tilfældet, siger John Madsen. - Kun fordi flådestationens ledelse hele tiden har bakket 100 procent op, er det lykkedes så godt. Ledelsens positive holdning er smittet af på alle niveauer på arbejdspladsen, siger han. - Uddannelse er en investering. Medarbejderne på dansk-kursus leverer et godt stykke arbejde i arbejdstiden - blot ikke på deres sædvanlige plads, slår kommandør Axel Fiedler fast.

Kommandør Axel Fiedler og Sys Spotteck flankerer Morten Sørensen, Palle Pedersen, Rene Kejser og Lene Pedersen der er glade og stolte over at have fuldført danskundervisning til 10. klasse-eksamen. konstabel Mads Damgaard har taget eksamen, men var ikke til stede ved fotograferingen.

Stresset eksamen

Flådestationen ønsker nye rammer for dansk-eksamen

Morten, Palle, Rene og Lene kunne have haft følgeskab af syv kolleger, som valgte eksamen fra på forhånd. De syv frygtede ikke at kunne leve op til kravene indenfor den givne tidsramme på halvdelen time.

At tidspres var en betydelig stress-faktor, oplevede de fem ansatte, som valgte at gå til eksamen.

- Der var kortere tid end ventet, og tidsnød gjorde især den sidste del meget stresset, siger SiDer Rene Kejser. - Vi har hørt om kolleger, der ikke vil fortsætte på undervisningens sidste trin, fordi de frygter den afsluttende eksamen.

Chefen på flådestationen, kommandør Axel Fiedler, lægger ikke skjul på sin utilfredshed med de givne tidsrammer for eksamen.

- Formålet med eksamen kan ikke være at skulle leve op til en tidspræstation, som selv mange højtuddannede ville have svært ved at klare, siger han.

Han har derfor bedt Nordjyllands Amt gå videre til undervisningsministeriet, som har fastlagt reglerne for eksamen, i et forsøg på at få ændret tidsrammen.

Flådestation Frederikshavn har valgt at give de syv ansatte, som i første omgang ikke ønskede at gå til eksamen, en ekstra chance. Det sker gennem et tilbud om, at de kan gentage dansk-undervisningens sidste trin.

Nissemor underholder de mindste.

Juletræsfest

Lørdag den 6. december 2003 blev der afholdt juletræsfest i cafeteriet. Der var stor tilslutning med 89 børn og 74 voksne tilmeldte.

Tekst og foto Mette Lund.

Størst tiltrækningskraft havde nok vores Nissemor og Nissefar som underholdt for 3. gang, deres udklædning og optræden var helt i top, så selv voksne blev i tvivl om hvorvidt julemanden virkeligt findes!!!

I år havde de valgt at tage en chinchilla, et carsvin og en due med som indgår i deres optræden, duen var desværre blevet dårlig, så Nissemor valgte ikke at tage den med ind.

Men vi fik alle en rigtig hyggelig eftermiddag, og vi håber at kunne gentage successen her i 2004.

Jeg vil hermed på Fællesklubbens vegne gerne sige en stor tak til alle de frivillige som stillede op og hjalp til.

Nisserne kunne virkelig fange opmærksomheden hos de mange fremmødte.

Fra merkonomfag til akademifag på VUT/ML

Civilt foregår der i disse år en overgang fra de "gammelkendte" merkonom- og teknonomuddannelser til en ny akademiuddannelse. Fra sommeren 2005 udgår merkonom- og teknonomfagene helt. Dette vil fra efteråret 2004 komme til at afspejle sig i VUT-uddannelserne for søværnets militære mellemledere, hvis Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole får sine tanker igennem hos Søværnets Operative Kommando.

Af Orlogskaptajn Finn Hansen, Holdofficer videreuddannelser, Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole

Soldat og Merkonom

Gennem de seneste år har søværnets militære mellemledere haft et merkonomfag som en vigtig del af videre uddannelse for mellemledere (VUT/ML) uddannelserne på Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole. Både skolen og rigtig mange af de deltagende mellemledere har været enige i, at fagene generelt har været med til at give relevant viden, indsigt og anvendelige ledelsesværktøjer for (mellem)ledere i søværnet. Tilsvarende har merkonomfag været brugt som uddannelse til mange civile ledere og mellemledere i søværnet.

På VUT trin I/ML har deltagerne haft "ledelse og samarbejde" og på VUT trin II/ML har de tilsvarende haft "virksomhedsorganisation".

Soldat og Akademiker

Skolen er p.t. i gang med en analyse af, hvilke af de nye akademifag, der

med størst udbytte kan indgå på VUT/ML-uddannelserne. Der foreslås, at der bliver tale om fag fra linien "ledelse". Dette forekommer naturligt, da VUT/ML-uddannelserne skal være med til at styrke deltagerne som ledere.

Oversergent delen

Foreløbigt er vi her på skolen sikre på, at vi vil foreslå, at faget på VUT I/ML-uddannelserne fra efteråret 2004 skal være "organisation". Groft forenklet er der tale om en sammensmeltning af de vigtigste dele af de hidtidige VUT/ML-merkonomfag "ledelse og samarbejde" og "virksomhedsorganisation".

Seniorsergentdelen

Derimod har vi ikke afgjort, hvad vi vil foreslå som fag på VUT II/ML. Sandsynligvis vil vi enten foreslå faget "Ledelse i praksis" eller faget "projektstyring". Der er endnu ikke

udarbejdet civile lærebøger til fagene, hvilket ikke gør det lettere at vælge. Uanset hvad forslaget ender ud med at blive, vil vi foreslå det indarbejdet på VUT II/ML i foråret 2005 første gang. Dermed vil de kommende VUT II/ML-deltagere, som møder på kurset 1. marts 2003 være de sidste, som uddannes med et af de gamle merkonomfag.

Længere uddannelser

Hvor de gamle VUT/ML-merkomonfag havde et omfang på 45 lektioner af 45 min. plus megen tid til læsning og opgavebesvarelse, vil akademifagene have et omfang på 60 lektioner af 45 min. Tiden til forberedelse må tilsvarende forventes at stige. Vi er indstillet på at fremskaffe den nødvendige tid gennem justering af videreuddannelsernes øvrige fag, og forventer at fremsende forslag til justerede og reviderede VUT uddannelser til Søværnets operative kommando inden udgangen af februar 2004.

Godskrivelse af tidligere uddannelse

Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole vil anbefale, at der også fremover vil kunne gives merit (og dermed fritagelse for deltagelse i fagene under VUT), såfremt en deltager i forvejen har taget uddannelsen. Der skal dog være tale om det relevante nye akademifag.

Hvis du er interesseret i at læse mere om akademiuddannelserne kan følgende internetadresse anbefales: www.akademi-udd.dk.

Personelnyt:

Tilgang

1.oktober

Marineoverkonstabel Peter Skørbæk Sørensen tilgået KGM O-RUM

1.januar

Premierløjtnant Jens Christian Lundsgaard tilgået KGM

1.januar

Premierløjtnant Søren Christensen tilgået KGM

1. januar

Premierløjtnant Bettina Himmelstrup tilgået KGM

5. januar

Sergent Klaus B.Henriksen tilgået KGM

Afgang

4. august

Kaptajnløjtnant Henrik Wenzell afgået fra AIS til SOK

11. august

Kaptajnløjtnant Niels Pind afgået fra AIS til Vut II

7. september

Oversergent Sten Lysen hjemsendt fra AIS

22. september

Oversergent Henrik Knudsen afgået AIS til SRS

22. september

Oversergent Marie Christensen afgået AIS til SRS

30. september

Premierløjtnant Kent Hansen afgået KGM til 1.eskadre

31.oktober

Telefonoperatør Lene Kølbak afgået fra STA-OPS

31.oktober

Rengøringsassistent Signe Sørensen afgået fra STA-EMS

31.oktober

Overassistent Ilse Andersen afgået fra FSA-HDS med pension

31.oktober

Værkmester Lars M.Holdorf afgået fra TKA-DRL

31.oktober

Værkmester Benny T. Frandsen afgået fra TKA-SMS

31.oktober

Arbejdsmand Tommy P. Pilgaard afgået fra TKA-SMS

31.oktober

Værkmester Finn Ø. Jensen afgået fra TKA-VTS

31.oktober

MAL Henning G. Albrechtsen afgået fra TKA-VTS med pension

31.oktober

Elev Henrik B. Severinsen afgået TKA-ETS som udlært elektronikmekaniker

1.november

Kaptajnløjtnant Steen Dahl Jeppesen afgået fra AIS med orlov i 1 år

30.november

Arbejdsmand Jens A. Andersen afgået TKA-VTS med pension

31.december

Marineoverkonstabel Tina Kristensen hjemsendt fra KGM

31.december

Rengøringsassistent Lene M.F.Larsen afgået TKA-EMS med pension

31.december

Maskinarbejder Knud Jensen afgået TKA-VTS med pension

1.januar

Premierløjtnant Morten Gjerrild afgået KGM til SOS

5.januar

Oversergent Claus Rendeman afgået KGM til AIS

Andet

18.juni

Seniorsergent Jan Romme udnævnt

12.juli

Seniorsergent Johnny Hansen 25 års jubilæum

10.oktober

Marinespecialist Morten Poulsen udnævnt

24.november

Elektromekaniker Kenneth L.Lyng TKA-ETS 25 års jubilæum

3.december

Rengøringsassistent Inge H.Jensen STA-EMS 25 års jubilæum

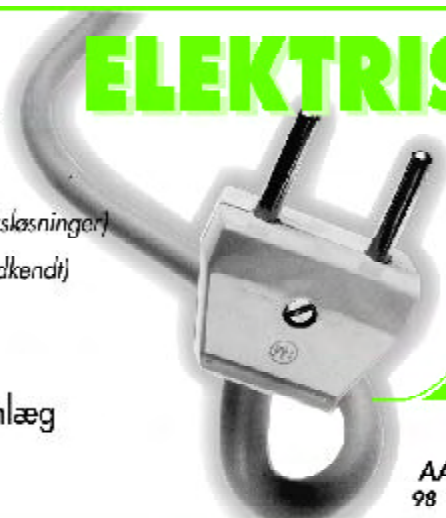
13.februar

Kommandør Axel Fiedler 40 års jubilæum

- Industri-installationer
- Landbrugsinstallationer
- Bolig-installationer
- EDB-installation (Netværksløsninger)
- Tyverisikring (SKAFOR-godkendt)
- Brandalarm
- Overvågningsanlæg
- Telefon og omstillingsanlæg
- Døgnvagt

ELEKTRISKE ANLÆG

En sikker samarbejdspartner

MARIENDAL®
GRUPPEN

AALBORG
98 12 97 00

FREDERIKSHAVN
98 42 62 11

HJØRRING
98 90 22 66

Redaktionskomité

Ansvarshavende redaktør
Orlogskaptajn Hans Villadsen
Tlf. 9922 2086

Flådestation Frederikshavn

Ledende redaktør
Chefsergent Claus Gustafsen
Tlf. 9922 2040
Email: kve@flsfrh.svn.dk
FIIN: flsfrh-2104

Layout

Signaloperatør Hanne Elling
Signaloperatør Helle Houmann
Marinespecialist Jørn Vestergaard
Tlf. 9922 2095 • fax 9922 2100
FIIN: flsfrh-2120

Repræsentant for civile

Rengøringsassistent Mette Lund
Tlf. 9922 2451

1. Eskadre

Seniorsergent Jack M. Plum
Tlf. 9922 2467

3. Eskadre

Marinespecialist Karin Svoldgaard
Tlf. 9922 2245

5. Eskadre

Kaptajnløjtnant Jan Olsen
Tlf. 9922 2396

Søværnets Teknikskole, Havarikursus

Assistent Leif R. Jensen
Tlf. 9848 9855, lokal 203

Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole

Seniorsergent Hannibal Nielsen
Tlf. 9922 2901

Søværnets Taktik- og Våbenskole, Kampinformationskursus

Seniorsergent Jens Munk Nielsen
Tlf. 9922 3030

Kattegats Marinedistrikt

Konsoloperatør Susanne Jakobsen
Tlf. 9922 2845

Redaktionsadresse

Kontakt- og Velfærdselementet
Flådestation Frederikshavn
Postboks 711, 9900 Frederikshavn

Tryk

Hærens Materielkommando

Rettelse!!

I forbindelse med omtale af mindehøjtidelighed for Flådens Sænkning i Krudttårnet nr. 4, november 2003, var gradsbetegnelsen på den fremmødte veteran fejlagtig angivet som Kaptajnløjtnant. Den korrekte gradsbetegnelse er Orlogskaptajn.
Rekaktionen beklager.
Hans Villadsen

Det er da hos ... man køber

- KOPIMASKINER
- TELEFAX
- KONTORMØBLER
- REGNE- OG SKRIVEMASKINER
- KASSEAPPARATER
- EDB Udstyr og tilbehør
- KONTORARTIKLER

– til de rigtige priser

KONTORCENTER A/S

Hjørringvej 165 • 9900 Frederikshavn
☎ 9843 8822 • FAX 9843 8823

KRUDTTÅRNET udgives 4 gange årligt - i februar, maj, september og november måned med et oplag på 1500 eksemplarer. Indlæg til næste udgave skal være redaktionen i hænde senest 13 april 2004.

Næste blad udkommer maj 2004

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

